UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Directorivm Inqvisitorvm F. Nicolai Eymerici Ordinis Prædicatorum

Nicolaus <Eymericus>

Venetiis, 1607

Item alia forma ad hoc idem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13589

Visual Library

tho.inſtitu.tit.25.num.3. quot autem incommoda ita fuerint in cauſis fidei, ex eo quòd Epiſcopi alia negotia prætulerint negotijs fidei, copioſè veterum monumenta, & noſtri ſæculi hæreſes apertiſſimè teſtantur.

Quo vero tempore fuerint primum Inquiſitores delegati in cauſa fidei cõſtituti, qualia fuerint eorũ incrementa, officia, priuilegia, munera, & partes, copioſè docuimus in peculiari libro de hoc ipſo argumento, quę ob breuitatem hic tradere omittimus; tametſi res ſit cognitu iucundiſſima, nec inutilis.

Officium delegatæ inquiſitionis (vt obiter illud hic dicam) exploratum eſt in prouincia Prouinciæ ſiue in Gallia Narbonenſi primum beato Dominico fuiſſe commiſſum, ab eoque circa annos Domini MCC. ſumpſiſſe prima exordia, temporibus Innocẽtij tertij Pontificis Maximi.

Fuit B. DOMINICVS Canonicus Oxomenſis, vir ſanctitate inſignis, & Theologię peritia clarus & verbi Dei prędicator admirabilis, ex illuſtri, & antiqua Guzmanorum familia ortus. is fidei zelo accenſus, aduerſus inſtantes tunc Albigenſium, & aliorum hæreſes, fidem Chriſti imperterritus prędicat, & quia multi conuertebantur, vt ſalutares eis imponeret pęnitentias, abſolueretq; redeũtes, facultatem à Sede Apoſtolica id faciendi plenã obtinet, & in Italiam ex partibus Toloſanis trãſmigrat. cũ B. FRANCISCO multam habet familiaritatem. hi duas inſignes Religiones in Eccleſia Dei velut duo clariſſima ſydera conſtituunt, & officium delegatę inquiſitionis ſuis Fratribus exercendum relinquũt, quod in Italia adhuc exercẽt. In Hiſpania quoq; fratres ordinis Dominicani (qui poſt obitum ſancti Dominici potiſſimum multum in ea prouincia creuerunt, plurimumq; ſemper, vitæ ac morũ honeſtate profecerunt, & ſingulari doctrina, & ſanctitate claruerunt) eidem ſanctę Inquiſitionis officio cõtra hæreticam prauitatem, & apoſtaſiam Apoſtolica auctoritate pręfecti fuerunt. Sed cum temporibus Domini Innocentij Papæ octaui, & Regũ Catholicorum Ferdinandi, & Iſabellæ idem officiũ de nouo eſſet introductum ſeu verius inſtauratum, ac renouatum, vt ait Albertinus in repetitione ca. 1. de hęret. lib. 6. q. 12. nu. 4. clericis ſęcularibus Decretorum, ac legum peritis committi cœptum fuit, donec paulatim ad eoſdem fuit omnino deuolutum, ita vt nunc nullæ ſint iam amplius in eo fratrum Dominicanorũ partes, quamuis ſępe Inquiſitores in iudicandis propoſitionibus eorum opera vtantur, & cõſultorum munere apud ſanctum officium fungãtur.

Hoc igitur officiũ poſt aliquot ſęcula in Hiſpania renouatũ apparet anno 1. Põtificatus Innocẽtij Papę viij. videlicet anno Dñi MCCCCLXXXIIII. ut cõſtat ex prima Hiſpalenſi inſtructione: quo anno auctoritate Pontificia, Catholicis Regib. poſtulantibus, celeberrimus virorũ in utroq; iure, & ſacra theologia doctiſſimorũ conuentus Hiſpali habitus fuit; cui pręfuit frater Thomas de Torquemada ordinis fratrum Prędicatorum Prior monaſterij ſanctę Crucis Segobienſis primus Inquiſitor generalis Regnorũ Hiſpanię. In eo conuentu ſtabilitus ordo fuit, quẽ obſeruare oporteret aduerſus hęreticam prauitatem, latis conſtitutiſq; ſuper eo negotio ſalu-

A *berrimis legibus ac conſtitutionibus, quibus ẽt hodie inquiſitores Hiſpaniæ prudentiſſimè utuntur.*

In eodem conuentu (ut apparet ex c. 3. eiuſdẽ primę Hiſpalenſis inſtructionis) cautum fuit, ut Inquiſitores in ſuis diœceſibus edictum proponerent cum dilatione triginta, uel quadraginta, uel plurium dierum, prout melius eis uiſum fuiſſet, intra quam quicunq; ſponte ſuos errores, & hæreſes coram Inquiſitoribus plenè conſiterentur, & alios hæreticos indicarent, admitterentur ad pœnitentiam ſalutarẽ, & Eccleſię reconciliarentur, nec mortẽ aut uincula, nec bonorum publicationem ſeu confiſcationẽ paterentur. Atq; hæc fuerunt prima initia delegatæ

B *inquiſitionis tam in Gallia, quam in Italia, & Hiſpania, ex quibus hic Eymerici locus fit illuſtris.*

De abſentia, & fuga delati.

QVINTVM quod prorogat, & dilatat iudicium, ſententiam, & proceſſum Inquiſitoris eſt, ipſius delati abſentia, fuga & elongatio, & hæc quandoque eſt culpabilis ipſi delato, quandoque non. Quando enim Inquiſitori accuſatur, ſeu denuntiatur aliquis, quod eſt hæreſi aliqua irretitus, & ipſe non eſt præſens in loco, ubi eſt Inquiſitor; eſt tamẽ in alio loco domiciliatus, infra ter- 461

C minos iuriſdictionis Inquiſitoris, tũc dicitur abſens, ſed non fugiens: & tunc recepta primitus aliquali informatione, poterit citari per modum ſequentem. Quis dicatur abſens, & nõ fugiens.

Forma citandi abſentem, non tamen fugitiuum, cum eſt delatus, uel ſuſpectus de hæretica prauitate.

FRater N. ordinis Fratrum Prędicatorum, in terris talis domini, Inquiſitor hæreticæ prauitatis, dilecto in Chriſto tali, Salutem, & mãda-

D tis noſtris, imò verius Apoſtolicis firmiter obedire.

QVIA de [a] perſona veſtra talia à fide dignis, ad noſtram notitiam ſunt deducta: quæ ſi uera eſſent, de fide redderẽt uos ſuſpectũ; ideo ex debito iniuncti nobis officij, uos monemus peremptoriè per præſentes, quatenus tali die, tali hora, curetis ante nos in tali loco perſonaliter comparere, modo debito reſponſurus. Datum, &c.

Item alia forma ad hoc idem.

FRater N. ordinis Prædicatorum, in terris ditioni domini talis ſubiectis, Inquiſitor hære- 13

E ticæ prauitatis, a ſancta ſede Apoſtolica ſpecialiter delegatus, dilecto [b] nobis in Chriſto rectori talis eccleſiæ, talis diœceſis, Salutem in Domino & mandatis noſtris, immo verius Apoſtolicis, prompto animo obedire.

CVM talis parochianus veſter fuerit delatus nobis de hęretica prauitate, & teneamur ex iniũcto nobis officio, nos de huiuſmodi informare; idcirco auctoritate dñi noſtri Papæ, qua fungimur in hac parte, uobis diſtrictè pręcipimus, & mandamus, quatenus prędictũ talẽ parochianũ

veſtrum,

veſtrum, coram teſtibus fide dignis, vno pro trino, peremptorio citetis edicto, vt de fide reſponſurus, & veritatem de ſe, & de alijs dicturus ſuper crimen hæreſis, tali die, & loco compareat perſonaliter coram nobis: alioquin eidem notificetis ex parte noſtra, quod niſi comparuerit, vt ſibi iniungitur per præſentes, procedemus cõtra eum, eius contumacia non obſtante. Vos autem quicquid inde feceritis, per veſtras patentes litteras, diem, locum, & modum citationis, ac teſtiũ, qui affuerint, nomina continentes, quam citius fideliter reſcribatis: Reddatis litteras portatori in ſignum mandati noſtri completi, veſtro ſigillo poſito in eiſdem. Datis, &c.

132 Quando vero delatus talis exiuit totam iuriſdictionem Inquiſitoris, & iuit ad alias partes, nõ vt fugitiuus, ſed ex alijs certis cauſis, ignorans ſe Inquiſitori fore delatum: tunc Inquiſitor procedat ad ſe informandum teſtes examinando ſecretè, vt ad prædicti delati notitiam (ſi culpabilis exiſtit) quòd inquiratur contra eum, non perueniat, informetq; ſe dictus Inquiſitor, an dictus delatus ſit venturus vel non; & ſi venturus eſt, expectet eum etiam per annum, vel plus, ſi oportuerit; & tunc examinet, & procedat vt iuſtitia ſuadebit. Si [c] venturus non eſt, ſed domicilium mutauit, poterit requirere Inquiſitorem, vel diœceſanum, quorum iuriſdictioni ſubeſt locus, ad quẽ ſe tranſtulit recepta prius informatione contra eũ, quatenus mittant eum ſibi: vel poterit mittere proceſſum eis, vt faciant quod fuerit rationis.

Abſens nõ fugitiuus ſi venturus ſperatur, expectetur.

133 Quando vero contra delatum inquiritur, vel captus pro hæreſi detinetur, & iſte timens de ſe, exhibet terga fugæ, in tali caſu poteſt Inquiſitor diligenter, & ſecretè, & ſine tumultu inquirere, vbi ſit, ſeu declinauerit; & [d] ſi inueniat, ſiue ſit infra ſuam iuriſdictionem, ſiue extra, faciat eum capi, & ad ſe remitti. Nam ſi eſt intra, poteſt requirere dominum temporalem, quatenus illum capiat, & infra diſtrictum ſuum ducat; & poteſt etiam mandare alteri domino quod faciat ſimiliter, quouſque eum habeat, iuxta c. Vt inquiſitionis. de hæret. lib. 6.

Contra fugitiuũ quomodo procedendum ſit.

Si [e] autem reperitur extra iuriſdictionem ipſius Inquiſitoris, nihilominus poteſt procedere contra eum, iuxta c. Vt commiſſi. de hæret. lib. 6. & requirere, vt dictum eſt, diœceſanum, vel Inquiſitorem illarum partium in ſubſidiũ iuſtitiæ, quatenus talem delatum de hæretica prauitate, vel deprehenſum, qui commiſit infra ſuam iuriſdictionem, & contra quem proceſſum fecit, capi faciant, & remittant: vel [f] ſi vult, mittat eis proceſſum, vt faciant quod iuſtitia ſuadebit: Modus autem requirendi erit tenoris conſimilis.

COMMENT. XXXIII.

131 [a] QVia de perſona veſtra talia a fide dignis ad noſtram notitiam ſunt deducta, &c.]

In citatione verbali quid obſeruandũ.

Dixi ſupra in hac 3. par. nu. 73. cum timetur de fuga delati, nullo modo eſſe faciendam verbalem citationem, ſed ad realem citationem, hoc eſt, ad capturam eſſe deueniendum, nũc addo (quia hic locus hoc poſtulat neceſſario) in hac citatione verbali nullo modo eſſe in ſpecie cauſam, ob quam reus citatur, apponendam: ſed generaliter reo præcipiendum eſt, vt ſe coram Inquiſitoribus ſiſtat, quia volunt ab eo quædam ſcire: & proinde nec loci, nec temporis, nec delicti ſpecificatio requiritur. ita tradit, & verè Conradus Brunus lib. 4. c. 6. de hæret. quem ſequitur Simancas de catho. inſti. tit. 44. nu. 12. & hoc eſt rationi valde conſonũ: nam ſi cauſa apponeretur, ſtatim reus citatus inciperet cogitare de fuga, maximè ſi ſibi alicuius criminis conſcius eſſet; ideoque rectius, & tutius fiet generaliter ei præcipere, vt veniat ad Inquiſitores: quoniam illis opus eſt, quędã ab eo percunctari. iam hæc citatio verbalis tũc vſurpanda eſt, cum de leuioribus criminibus agitur, vel cum leuiter ſuſpectus eſt reus: alias enim ſecurius eſt ad realem confugere.

Cauſam autem & facultatem citandi abſentes Inquiſitorib. cõceſſam pulchrè tradit Innocentius reſcripto quodã Inquiſitorib. vltramontanis miſſo, ut ait auctor innominatus tract. de forma procedendi contra inquiſitos de hæreſi, in rubric. De ijs, quæ pertinent ad executionem officij inquiſitionis, num. 13. in hæc uerba: Quia ſicut intimantibus vobis accepimus, propter fautorum, & credentium hæreticorum inſidias non poteſtis ad aliqua loca ſecurè accedere, audire confeſſiones de hæreſi ſuſpectorum, vel reis huiuſmodi criminis pœnitentiã iniuncturi: Nos volentes eiſdem inſidijs obuiare, citandi dictos hæreticos vel ſuſpectos pro hæreſi pro audiendis eorũ confeſſionib. & pœnitentijs iniũgendis ad loca vobis tuta, ea pręcipuè in quib. poteritis habere pręlatorum, & aliorum proborum conſilium, in his pręſertim caſibus, in quibus deberet ferri ſententia contra ipſos hæreticos, de conſilio prælatorum, auctoritate vobis præſentium concedimus facultatem. *hæc ibi.*

Fit tamen interdum, ut graue ſit ſcelus in fidem commiſſum, nec tamen liceat delinquentem capere, quoniam uel latitat, uel ſui copiam facere nõ vult, & tunc verbaliter per litteras eſt citandus, in quibus cauſa exprimenda eſt, & citatio concipi poterit in hęc fermè vel ſimilia verba:

Ad notitiam noſtram peruenit, pleriſque fide dignis hominibus id de te narrãtibus, ſcripta quædam in publicũ à te edita eſſe, in quibus quædam catholicæ fidei contraria dogmata à te aſſerta contineantur: quibus, & plebem Chriſtianam in publicis concionibus, & priuatis congreſſibus infeciſſe diceris: Quoniam autem noſtri officij eſt, vulpeculas vineam Domini deuaſtantes capere: idcirco te tanquã falſorum dogmatum aſſertorem, & de multorum errorum temeraria doctrina ſuſpectũ, & infamatum euocamus, & citamus ſub tenore præſentium, vt infra terminum. N. dierum, quorum N. pro proximo N. pro ſecundo, & N. pro tertio & peremptorio termino, & monitione canonica tibi præfigimus, & aſſignamus, vt in auditorio hu-

ius

ius noſtri tribunalis compareas, reſponſu-
rus ad ea, quæ tibi in cauſa fidei, & de aſ-
ſerta tua doctrina obijcientur, & receptu
rus, & facturus in omnibus iuſtitiæ com-
plementum: aliàs procedemus contra te,
ſicut iura diſponunt, & tua contumacia, &
delicta exegerint.

*Ita poterunt concipi huiuſmodi citationes muta
tis mutandis, iuxta delicti, & perſonarum qualita
tem, ſiue fiant à Concilijs, ſiue ab Epiſcopis, ſiue à
delegatis Inquiſitoribus.*

b Dilecto nobis in Chriſto rectori talis eccle-
ſiæ, &c.] *In priori forma citandi, ad ipſummet citã
dum directæ ſunt litteræ citatoriæ; hic vero ad paro
chum mittuntur, qui ex parte Inquiſitorum eum ci
tet, vt corã ipſis compareat: hãc vero praxim, quæ
contemnenda non eſt, ex concilio Biterrenſi deſum-
pſiſſe videtur Eymericus, in cuius c.3. ita ſcriptum
eſt:* Clericis, & laicis in loco illo, de quo fiet cita-
tio cõuocatis per aliquã perſonã Eccleſiaſticam,
cui hoc per veſtras patentes literas committatis,
qui in teſtimonium recepti mandati, ſigillũ ſuũ
litteris eiſdem appendat, & nihilominus reſcri-
bat per ſuas patẽtes ſimiliter litteras cũ ſuo ſigil
lo pendenti, qualiter, & coram quibus, & quãdo
mandatum impleuerit ſibi factum. *hactenus ibi.*

c Si venturus non eſt, ſed domicilium muta-
uit, poterit requirere Inquiſitorem vel diœceſa-
num, &c. quatenus mittant eũ ſibi.] *Quia Eyme
ricus in hac praxi de recuperando abſente, videtur
indicare, aut abſentẽ eſſe remittendũ, aut proceſſũ
eſſe deſtinatum ad eum Inquiſitorẽ, in cuius iuriſ-
dictione abſens ille moratur: propterea de remiſſio.
ne reorũ pauca hic mihi, & breuiter ſunt dicẽda, cũ
nuſquam cõmodius hoc tractari poſſit in hoc opere,
ſitque res vtilis, & cognitu neceſſaria, vt quid fa-
cto ſit opus, iuxta iuris regulas intelligatur.*

*De hoc articulo copioſè diſſerit Couaruuias in
practicis quæſtionibus c.11.nu.5. & ſeq. Bernar-
dus Comenſis in Lucerna verbo, Inquiſitor. §.24.
Julius Clarus in pract.crim.§.fi.q.38.verſ.eſt aũt,
Joannes Roias in ſingularibus fidei, ſing. 174.in-
cip.* Remittendus eſt reus. *Zanchinus tract. de hæ
ret.c.8. Gondiſſaluus tract. de hæret.q.8.nu. 10. Si
mancas de catho.inſtit.tit.2.nu.14. & ſeq. Anto-
nius Columbanus in tract. procedendi in controuer
ſiis criminalibus, art.141. & ſeq. Ioan. And. Fran
chus, & cæteri communiter, in c. vt commiſſi, de hę
ret.lib.6. Barto. & communiter Doctores in auth.
qua in prouincia. C. vbi de crimin. agi oport. Guido
Papæ deciſ.202.incipien.* In remiſſione malefa-
ctoris. *& alij multis locis: ex quibus fusè hanc quæ
ſtionem tractãtibus nos ſummam propoſito noſtro
deſeruientem accipiemus.*

*Ac primum cõmunis opinio eſt, vt teſtatur Ioã
nes Roias loco præcitato, remittendum eſſe reum ad
iudicẽ loci in quo deliquit, quã probat text. in auth.
vt nulli iudicum. §. ſi vero quis comprehenſorũ. &
in l. capitaliũ. §. famoſos. ff. de pœ. & alibi ſępe: nec
deſunt rationes, quibus nitatur communis hęc ſentẽ
tia: Prima, quia punitio delinquentis in loco delicti
alijs tranſit in exemplũ, vt in pręcitato §. famoſos.*

A *Rurſus, quoniam facilius probatur in loco vbi eſt
commiſſum, quàm alibi. authen. vt omnes obediant
iudici. §. hoc conſiderandum. Poſtremo, quia iudex
loci in quo delictum eſt perpetratum ſuper reum,
ratione delicti acquiſiuit iuriſdictionem, quam vt
puniendo poſſit exercere, remittendus eſt ſibi reus.*

*Veruntamen in crimine hæreſis remiſſionem nõ
habere locum, ſed poſſe hæreticum puniri quocunq;
in loco repertus fuerit, videntur velle Paulus de
Leazaris, & Zabarella in clementina paſtorali. §.
Denique. de re iud. Guido Papæ, in dicta deci.202.
nu.2. Caſſaneus ſuper conſuetu. Ducatus Burgnu-
diæ, Rubrica duodecima.* Des adueuz. *nume. 17.*
B *Gondiſſaluus tract. de hęret. q.8. & alij, vt refert
Couarruuias in practicis quęſtionibus, c.11. nume.
12. Et horum potiſſima ratio eſt, quoniam hæreti-
cus vbique offendit diuinam maieſtatem, & omnẽ
creaturam lædit, cum etiam elementis faciat iniu-
riam. l. Arriani. & l. Manichęos. C. de hęret. &
quia, vt dicit Ioannes Andræas in d. c. vt commiſſi
de hæret. lib.6. vbicunque eſt malè credens, vbi pec
cat, ideoque ibidem puniri poterit, nec propterea re
mittendus videtur.*

In cauſa hæreſis an remittendus reus.

*Et quanquam hæc ita ſe habeant, nihilominus in
hac cauſa ſequentia putarem eſſe obſeruanda. Si in-
quiſitor loci, in quo commiſſum eſt delictum, petat*
C *ſibi remitti reum abſentem, id fieri debet, alias non
eſt neceſſe. ita videntur ſenſiſſe Guido Fulcodius in
conſultationibus ad Inquiſitores, q. 5. quem paulo
poſt referam. Couarruuias in pract. q. ca.11. nu.12.
& Ioannes Roias in dicto ſingulari. 174.*

*Rurſus, ſi hæreticus vbique (verbi gratia, Bono
niæ a qua receſſit, & Ferrariæ in qua nũc habitat)
vel publicè vel occultè peccat, & remiſſio petatur,
fieri etiam debet: quanquam ſi publicè vtrobiq; pec
cauit, melius eſſe putarem adiungere pœnitentiam
iterabilem, quam faceret in eis locis, in quibus deli-
quit, vt in eiſdẽ ſatisfaceret: quod ſenſit Guido Ful
codius præcitato loco, vt mox oſtendam.*

D *Tandẽ multo magis fieri debet remiſſio ſi peta-
tur, cum hęreticus per actum exteriorem eſt profeſ
ſus hæreſim Bononiæ, Ferrariæ vero occultat hęre
ſim, & ſolo prauo animo retinet: nam hoc caſu præ
cipuè locum habent rationes allatę paulo antea pro
communi opinione: nec video quid huic remiſſioni, ſi
petatur, obſtare poſſit: & pro hac ſententia facit quod
docet Cynus de hac quęſtione diſſerens, in l. cunctos
populos. in fine. C. de ſum. Trini. dicens ex ſententia
Petri, remittendum eſſe hęreticum ad locũ vbi hæ-
reſim exercuit, & ubi magis ſunt nota delicta ſua,
quia ad locum maioris delicti quis remittẽdus eſt.
l. ſi cui. §. cum ſacrilegium. ff. de accuſat.*

E *His ita conſtitutis, nonnulla ſunt amplius obſer
uanda, vt remiſſio iure fieri poſſit: ac primum vt re-
miſſio fiat, conſtare debet de crimine commiſſo, hoc
eſt, iudex requiſitus non debet reum petitum in cau
ſa criminali remittere ſine cauſæ cognitione: debet
enim coram iudice remittente aliqualiter conſtare
de delicto. Cardinalis in clem. paſtoralis. §. denique
de ſent. & re iudicata. Oldradus cõſ.124. incipien.*
Quod remiſſio. *& Fernandus Vaſquius lib. 1. de
ſucceſſionum creatione. §.6. nume.16. verſ. denique,
circa finem.*

Quid exigatur in remiſſione facienda.

Secundo

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Secundo exigitur, vt conſtet crimen eſſe commiſſum in territorio iudicis requirentis. l. 1. C. vbi de crimine agi opor. id autem conſtabit ex proceſſu uel ſummaria illa informatione, quam iudex requirens mittit ad iudicem requiſitum, & in hoc caſu ad inquiſitorem vel Epiſcopum alterius diœceſis.

Tertio, quod non commiſerit idem vel aliud crimen in territorio iudicis, penes quem detinetur. nã antequam remittatur, debet ibi de tali crimine puniri. l. cui. §. fin. & l. fi. de accuſatio. quod uidetur ꝓbare nõ obſcurè concilium Narbonenſe, c. 20. cuius verba retuli infra in hac 3. par. ſuper q. 52. quod tũc in primis obſeruandum eſſet in hoc crimine, cũ reus in territorio iudicis requiſiti publicè hæreſim profeſſus, deliquiſſet: tunc enim non prius conſulerem remittendum quàm ſi debitas ibi pęnas lueret.

Quarto opus eſt, vt iudex debitè requiratur, aliter non debet remittere. authen. ut nulli. iudicum. §. ſi vero quis cõprehenſorum. debitè autẽ requiritur, cum iuſtè requiritur, & a legitimo iudice requiritur, his obſeruatis documentis, quæ nunc ſigillatim tradimus.

Quinto, quod delictum ſit graue, quoniam pro delicto minimo non debet fieri remiſſio. Geminianus in c. cum ſit Romana. §. contrahentes, nu. 17. verſi. ad ſecundam dicit. de foro compet. lib. ſexto, & probat tex. in dicta authen. vt nulli iud. §. ſi vero quis comprehenſorum. vt notat gloſſa in c. ſi. verbo, ratione delicti. extra de foro competen. crimen autem hæreſis ſemper eſt graue, quamquam pro leui hęreſis ſuſpicione remiſſio non ſit neceſſaria.

Sexto, quod remiſſio petatur inter ſubditos eidẽ imperio. Baldus in l. 2. C. de ſeruis fugitiuis. in hac vero cauſa quiuis Inquiſitor, à quouis Inquiſitore cuiuſcumque prouinciæ remiſſionem petere poterit: quia quoad hanc cauſam omnes ſunt Romani Pontificis delegati, & crimen eſt merè eccleſiaſticum, ratione cuius nulli domino temporali ſubſunt Inquiſitores, ſed ſoli Romano Pontifici, aut generalibus Inqſitorib. debẽt obtẽperare; qua ratione ſub eiuſdem imperio eſſe merito dici poſſunt. itaque ſi delinquentium culpæ ita exegerint, & commodum videatur, ac opportunum, ab Italia in Hiſpaniam, & uice uerſa, rei huius criminis remitti debẽt: quod & in alijs prouincijs ob publicam vtilitatem, & criminis grauitatem penitus eſſet obſeruandum, nullis priuilegijs, aut immunitatibus quidquam iuuãtibus, qua ratione hæreſis amittuntur. l. 1.

Septimo, in alijs delictis exigitur, vt remiſſio petatur fieri à minori tribunali ad maius, vel ſaltem ad ęquale: quoniam non fit de maiori tribunali ad minus. Oldradus in dicto conſi. 134. ſed in crimine hæreſis ob rationes hactenus memoratas hæc contemplatio locum non habet: quamuis enim iudices maiores non cogantur remittere reos inquiſitoribus alijs petentibus: at iuſtiſſimum erit, & æquiſſimum concedere illis petitam remiſſionem, vt in quo loco reus deliquit, pœnas luat.

Poſtremo, remiſſio fieri debet de condẽnando, nõ de iam punito, & condemnato. Baldus in l. executorẽ. C. de executio. rei iud. Caſſaneus ad conſuetudines ducatus Burgundiæ. rub. 12. nu. 19. Cæterum in hoc crimine cum pœnitentia iterabilis imponi poſſit, quæ in diuerſis locis agatur, ut tradit Zachinus tract. de hæret. c. 8. num. 7. & Guido Fulcodius in conſultationibus ad Inquiſitores, quæſt. 5. etiam in condemnato in vno loco, remiſſio poterit habere locum. ſi quis enim & Bononię, & Ferrariæ deliquit & Bononiæ, et Ferrariæ pęnitere poterit. atque hęc ſunt diligenter in hac cauſa obſeruanda. cuius autem expenſis fieri debeat hæc remiſſio, paulo poſt docebo verſic. nos enim offeremus.

d Et ſi inueniat, ſiue ſit infra ſuam iuriſdictionem, ſiue extra, faciat eũ capi, & ad ſe remitti.] Hoc eſt prudenter, & diligenter obſeruandũ contra

B Regulos, & quoslibet dominos terrarũ, qui vt neſcio quas ſuas immunitates tueantur, non verentur Inquiſitorum miniſtris ſe opponere, quoties illi reos huius criminis inueſtigant, non permittentes quemquam extrahi è ſuo territorio: intelligant ergo hoc omnino licere inquiſitoribus, vt hic admonet Eymericus, quod ſaluberrime iam olim ſancinit cõcilium Tholoſanum, c. 8. (à quo hæc videtur auctor accepiſſe) in hęc verba: Statuimus etiam, vt quilibet in terra alterius poſſit inquirere, & capere hæreticos, & balliui locorum teneantur eis præſtare auxilium, & fauorem: ita quod balliuus Regis

C in terra Comitis Tholoſani, & aliorũ hoc facere poſsit, & Comes Tholoſanus, & alij in terra Regis: hactenus ibi. In Hiſpania quoque Hiſpalenſi prima inſtructione anni M CCCC LXXXIIII. c. 21. idem cauetur adiecta pœna contra dominos tẽporales, qui non obediuerint Inquiſitoribus. Eius inſtructionis verba à nobis latinè reddita ita habẽt: Item quia Sereniſsimi Reges præcipiunt, & ratio ita poſtulat, vt æqualiter fiat inquiſitio ſuper delicto hęreſis in terris nobilium, ſicut in ſuis: Inquiſitores tam præſentes, quam futuri debent in ſuis diœceſibus ordinare, ut eant liberè ad faciendam inquiſitionem in dictis terris. Quod ſi mandatis Inquiſitorum nobiles non paruerint, proce-

D dant contra rebelles & contumaces ad imponendas omnes cenſuras, & pęnas à iure ſtatutas, hæc ibi. de quo eſt textus in c. vt inquiſitionis. de hæret. lib. ſexto, Tradit etiam Gondiſſaluus tracta. de hęret. q. 11. nu. ſeptimo, & hæc ſententia de extrahendis reis e territorio cuiuslibet domini temporalis, procedit fauore fidei, etiam ſi reus extrahendus ſit ſubditus domini.

e Si autem reperiatur extra iuriſdictionem ipſius Inquiſitoris, nihilominus poteſt procedere contra eum.] Cauſam tradit eleganter Guido Ful-

E codius in conſultationibus ad Inquiſitores, quæſt. 5. in hæc verba: Quam autem in eos habeant poteſtatem, qui cũ ſcirent eos procedere domicilium mutauerunt, quæri nõ oportet; nã ſi citati erant, non mutant forum, quia præuenti ſunt. ff. de iuriſdictio. omn. iud. cum quædam puella. extra de foro competenti, propoſuiſti, quod ſi citati non erant, & ibi iam deliquerant, ibi poſſunt conueniri ratione delicti, & remittendi ſunt. C. vbi de crimi. agi opor. auth. qua in prouincia, & in authen. vt nulli iudicum. §. ſi vero. & 3. q. 6. c. 1. & ſi deliquerunt in pluribus locis, vtrobique puniri poſſunt in bonis: ſed & in corpore, ſi pęnitẽtia ſit eis indicẽda, q̃ ſit iterabilis: puta peregrinatio-

nes

nes, vel eleemoſynæ: ſed in carcere ſecus, ſicut **A** patet lippis, & tonſoribus. *hactenus ille. Quod refert et ſequitur auctor innominatus tractatu de forma procedendi contra Inquiſitos de hæreſi, in rub. de ijs, quæ pertinent ad executionem officij, nu. 14.*

f Vel ſi vult, mittat eis proceſſum, vt faciant quod iuſtitia ſuadebit.] *Videtur hic Eymericus arbitrio Inquiſitorum relinquere, an velint remitti ſibi reũ, aut potius eum puniri in loco, in quo reperitur: quod cum decreuerint, mittent cauſam inſtructam ad iudicem, in cuius territorio reus verſatur. cæterũ quæ paulo antea docuimus, exiſtimo obſeruanda. quoties autem videbitur opportunius non eſſe remittendum reũ, ſed puniendum vbi moratur: tũc quicquid vnus* **B** *Inquiſitor de eo ſciuerit, ad alium mittere debet, vt ſanciuit Concilium Narbonenſe ca. 21. quod retuli infra ſuper queſ. 42. vbi videto: & multa ſunt, quæ quandoq; remiſſionem iuſte impediant, vt ſi timeatur quod reus ſit in itinere a ſuis amicis, ſeu fautoribus intercipiendus & eripiendus è manib. miniſtrorum, ſeu cuſtodum: interdum longũ iter, & impẽſæ immodicę, & ſimilia, quę prudenter ſunt obſeruanda. hec enim ſuadent plerũq; melius eſſe puniri reũ in loco vbi moratur, quàm remitti ab locũ delicti.*

C

Forma requirendi diuiſim, vel coniunctim diœceſanum, vel Inquiſitorem, ad quorum iuriſdictionem fugiendo, vel non fugiendo delatus de hæreſi ſe tranſtulit, quatenus eum remittant Inquiſitori, a quo fugit: vel in cuius iuriſdictione deliquit.

REuerendo in Chriſto patri, & domino Epiſcopo talis ciuitatis, ac venerabili, & religioſo viro fratri N. in dominio talis domini Inquiſitori hæreticæ prauitatis, frater N. in dominio talis domini, Inquiſitor hæreticæ prauitatis, a ſancta ſede Apoſtolica ſpecialiter delegatus, Salutem, & impugnantes catholicam veritatem reducere ad fidei vnitatem.

CVM delicta remanere non debeant impunita; † præſertim maiora, & inter ea, illa, quę vergunt in directam offenſam diuinæ maieſtatis, & iacturam Eccleſiaſticæ dignitatis, detrimentumque totius Chriſtianitatis, qualia ſunt crimina hæreticæ prauitatis, & talis de tali loco fuerit nobis delatus de hæretica prauitate, proceſſimus contra eum ad teſtium examinationẽ, & ad perſonæ etiam captionem iuſtitia requirente; ipſe vero mala malis accumulans, & delicta delictis coadunans, inſano ductus conſilio, ſe abſentauit, vel carcerem noſtrum fregit atque aufugit, medicinam ſibi apponi metuens ſalutarem, ac eius vulnera vino, & oleo confoueri: verum cũ (prout ad noſtram notitiam eſt deductum) dictus profugus ad talem locum veſtræ iuriſdictioni ſubiectum ſe tranſtulerit ad habitandum, credẽs inibi latitare: Noſque viſceraliter cupiamus eundẽ reducere ad carcerem antedictũ, vt clarius videa**A**mus, an ſit realiter, & de facto infectus præfata hæretica prauitate, de qua agitur contra eum, & an ambulet in tenebris, vel in luce: Vos Reuer. dominum Epiſcopum, & vos venerabilem Inquiſitorem, in antea nominatos attẽtè rogamus, ac in ſubſidium iuſtitiæ requirimus in Domino, & exhortamur, quatenus prædictum profugum capi omnimodè faciatis, & captum nobis ad talem ciuitatem, vel locum cum fida, & tuta cuſtodia remittatis. Nos [a] enim offerimus nos promptos, & paratos, ad ſatisfaciendum plenariè pro expenſis. Datum in tali loco, tali die, talis menſis, anno tali.

B

Alia forma ad idem.

REuerendo in Chriſto patri ac domino diuina prouidentia Epiſcopo talis ciuitatis: vel Venerabili ac religioſo Fratri N. in partib. talibus Inquiſitori hæreticæ prauitatis: Salutem, & fidem catholicam feruenti ſpiritu defenſare.

CVM longè ſit grauius † æternã quam temporalem lædere maieſtatem, & reis lęſæ maieſtatis profugis locus non pateat, in quo valeant liberè ſe tueri; ſed vbicunq; inueniantur, ſint capiẽdi, ac ẽt remittẽdi, ne tm̃ facinus pertranſeat cõniuentib. oculis, ac creſcentib. periculis impunitũ, ſcdm legitimas ſanctiones: **C** Quanto minus hęretica labè reſperſis profugis, reis inquã ſacræ diuinæ imperatoriæ maieſtatis, aduerſarijs irrefragabilis catholicæ veritatis, ac ſeminatorib. peſtis proditoriæ falſitatis, & peruerſoribus eccleſiaſticæ poteſtatis, debet patere locus alicubi ſe tuẽdi? nequaquã: ſed ſunt ad poteſtatẽ eccleſiaſticã reducendi, vt ſcdm modũ culparũ cõſequatur modus vtiq; & plagarũ. Sanè cũ talis de tali loco foret antefata hęretica labe reſperſus, ac in eadem peſte iudicialiter deprehenſus, & ea cauſa in noſtris carcerib. detentus, vt de eo fieret quod ius & iu**D**ſtitia ſuaderent; ipſe humani generis inimici inſano conſilio ductus, pariter & ſeductus, abhorrens ſalubrẽ ſibi pęnã infligi tẽporalẽ, vt euaderet æternam, & expaueſcens medicinarũ fomẽta eius cruentatis vulnerib. ſalubriter, ac miſericorditer exhiberi; nos Inquiſitorẽ eius, & cõſiliũ ſalutare, medicũ animarũ, more infirmi frenetici, & inſani fugit pariter, & aufugit: Noſque in præſentiarũ, & merito amplius quã prius cupiẽtes totis noſtris præcordijs eius magis ac magis vulneribus, delictis, & inobedientijs cruentatis, **E** medicinarum fomentum imponere ſalutare, vt non in corpore, & anima damnabiliter moriatur ſed viuat in Domino, & ad vnitatem fidei catholicæ vtiliter conuertatur: Ea propter vos Reuer. dominum Epiſcopum antedictum, vel vos Venerabilem dominum Inquiſitorem antefatũ, in ſubſidium iuſtitię requirimus, in Domino exhortantes, quatenus dictum profugum in tali loco veſtræ iuriſdictioni ſubiecto (vt ſcimus certitudinaliter) commorantem, captum cum fida, & tuta cuſtodia ad nos in tali loco, eo breuius quo poteritis, remittatis; notificantes vobis noſtrarum tenore præſentium litterarum, quod ad ſatisfactio-

† c. Vergẽtis. de hæret.

Prou. c. 25.